

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Історичний факультет

Кафедра історії України

Кваліфікаційна робота

магістра

з теми **ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНЕ І КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЄ ЖИТТЯ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ У 30-ті рр. XX ст.: НА
МАТЕРІАЛАХ ГАЗЕТИ «КОЛГОСПНИК ПРИКОРДОННЯ»**

Виконала: здобувачка вищої освіти

II курсу, групи Іst1-M23

напряму підготовки

014 Середня освіта. (Історія)

Освітньо-професійна програма:

Середня освіта

Сальцин Дарія Русланівна

Науковий керівник:

доктор історичних наук, професор

Комарніцький Олександр Борисович

Рецензент _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
Розділ І. ІСТОРІОГРАФІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА	7
1.1. Історіографія проблеми	7
1.2. Джерельна база дослідження.....	15
РОЗДІЛ ІІ. ПРЕСА ПРО ГРОМАДСЬКО- ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ КРАЮ	18
2.1. Розкуркулення та колективізаційні процеси на Кам'янецьчині.....	18
2.2. Хід збиральних та заготівельних кампаній на території краю.....	30
2.3. Кампанії мобілізації коштів на господарські потреби держави.....	46
2.4. Поширення опозиційних настроїв та боротьба з ними правлячого режиму	50
РОЗДІЛ ІІІ. ЗАКЛАДИ ОСВІТИ ТА КУЛЬТУРИ НА СТОРІНКАХ ГАЗЕТИ	55
3.1. Діяльність закладів освіти на теренах Кам'янецьчини	55
3.2. Політосвітня діяльність та її вплив на життя громади регіону	64
ВИСНОВКИ.....	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	80

ВСТУП

Актуальність теми. Засоби масової інформації стали невід’ємною частиною життя кожної людини і потужним інструментом ідеологічної політики будь – якої країни. Але якщо говорити про сьогодення, то кожна особа може обирати конкретне видання газет, журналів, книг звідки брати інформацію. Чого не скажеш за ХХ століття, коли вибір ЗМІ був не таким великим і редактора газети жорстоко контролювали та піддавали цензурі кожне слово. Адже зовсім скоро радянські партійні чиновники після створення СРСР зрозуміли, що газета це потужний інструмент впливу на людську свідомість й широкий майданчик для пропагандистських наративів, бо важливою властивістю будь-якої преси є її швидке поширення на різних географічних майданчиках.

Також однієї з причин такого широко впливу пролетарських ідей на думку населення, є те, що опубліковану інформацію важко перевірити на правдивість і легко перекрути або вирвати з контексту висловлювання, що б домогтись ширшого впливу на свідомість. Ще одним важливим інструментом є використання емоційного забарвлення, що допомагає людям відчутти причетність до якихось подій або викликати потрібні почуття такі як страх, радість, ненависть чи сум .

Бо коли людина вірить у певну ідею вона всіма силами буде її захищати та поширювати. Масове виробництво робить пресу дешевшою та доступною для більшості й дозволяє охопити будь-які соціальні класи та вікові групи, а контроль інформації дає змогу поширити «правильність» певних ідей, які вимагав уряд СРСР. Бо цензура дозволяє партапарату контролювати зміст публікацій у газеті та будь – які інші альтернативні погляди. Ще одним інструментом впливу газети на свідомість людини є ілюстрації, фото чи навіть карикатури, які створюють образи героя або ворога, «куркульського» саботажника й правильного трудового класу. Газети не лише показують життя

та внутрішню політику держави, а й створюють образ для іноземців про процвітаючу соціалістичну країну.

Дослідження громадсько-політичного та культурного-освітнього життя Кам'янець-Подільської області у 1930-х роках є надзвичайно важливим, цей період був одним із ключових у формуванні суспільних і культурних процесів на території України, адже зазнав сильних соціальних змін. Кам'янецьчина, як один із регіонів, який відчуває на собі весь вплив масштабних соціалістичних трансформацій, є цікавим об'єктом для вивчення взаємозв'язків між тоталітарною політикою та локальними особливостями регіонів.

1930-ті роки відзначились колективізацією, політизацією культури та освітніх осередків, масштабних репресій й одним із найстрашніших лих, що припало на українську історію – Голодомор. Тоталітарний режим активно використовував будь-які засоби для ідеологічного впливу на народні маси. Вивчення періоду 1930-х років на основі газети «Колгоспник Прикордоння» дозволяє глибше зрозуміти, як методи, які використовував тоталітарний режим вплинули на місцеві громади у XX столітті.

Кам'янець-Подільська область у 30-х роках була унікальним регіоном, який перебував у прикордонній зоні, що зумовлювало посилений інтерес радянських чиновників до ідеологічної роботи серед сільського населення. Друковані видання такі як «Колгоспник Прикордоння» виступали як один із найвпливовіших інструментів для поширення ідей колективізації та індустріалізації, виконанню урядових постанов та програм.

Тому актуальність вивчення матеріалів преси дає змогу побудувати історичну картину та змогу оцінити, як політичні процеси відображаються на місцевому рівні. Зважаючи на те, що газета мало досліджувалась, це дає змогу дослідити трансформації життя населення, відновити історичну пам'ять про події та процеси, які формували долю українського населення в один із найскладніших періодів історії XX століття.

Знання історичних процесів використовується не лише для критичного аналізу минуло, а й для розуміння суспільно-політичних явищ майбутнього.

Об'єктом дослідження є матеріали газети «Колгоспник Прикордоння» у 1930–х рр. XX ст.

Предметом дослідження стало вивчення громадських, політичних, культурних та освітніх змін під проводом радянської ідеології, як регіональна преса виконувала функції пропаганди у Кам'янець-Подільській області у 1930–х роках на сторінках газети «Колгоспник Прикордоння».

Хронологічні межі дослідження охоплюють період 1930-1939 рр.

Географічні межі дослідження: робота охоплює Кам'янець–Подільську область, а саме Ярмолинецький та Чемеровецький райони.

Мета дослідження є всебічний аналіз політичного, громадського, культурного та освітнього життя Кам'яниччини у 30-х роках XX століття. Ця мета передбачає дослідження змісту публікацій газети, визначення ролі преси у формуванні громадської думки та мобілізації населення для реалізації завдань радянської ідеології.

Мета дослідження обумовила такі **завдання**:

- 1) проаналізувати історіографії проблеми;
- 2) дати характеристику джерельної бази дослідження;
- 3) дослідити зміст матеріалів газети «Колгоспник Прикордоння»;
- 4) оцінити вплив матеріалів газети на громадсько-політичне та культурно-освітнє життя громади;
- 5) простежити зміни, які вплинули на місцеве населення із запровадженням репресивних заходів радянської влади;
- 6) визначити основні ідеологічні настанови на конкретних прикладах;
- 7) з'ясувати тенденції громадського життя та як вони відображались у суспільстві.

Методами дослідження магістерської роботи є описовий метод, метод узагальнення, систематизації, порівняння науково-теоретичного матеріалу, аналіз, дедукція. Було застосовано також чимало спеціально-історичних методів історичного дослідження, зокрема, проблемно-хронологічний,

історико-генетичний, ретроспективний, історико-типологічний, структурно-функціональний, історико-періодизації, порівняльний.

Елемент наукової новизни: 30–ті роки XX ст. стали поворотними періодом остаточного закріплення радянської ідеології. Видання «Колгоспник Прикордоння», як важливе джерело інформації, дає змогу простежити особливості впливу державної ідеології на громадське, політичне, освітнє та культурне життя прикордонної області. Особливо таких районів як Ярмолинецький та Чемеровецький, які мало дослідженні у сучасній історичній літературі.

Практичне значення роботи Отримані результати можуть використовуватися для викладання у закладах вищої освіти, у наукових працях, присвячених історії українських регіонів у період тоталітаризму. Поширення історії Кам'янецьчини, використання даних магістерського дослідження в іноземних наукових історичних та літературних виданнях сприятиме визнанню України на світовому рівні.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження, що включені до роботи, доповідалися на засіданнях кафедри історії України та звітній науково-практичній конференції студентів К-ПНУ імені Івана Огієнка в квітні 2024 року.

Структура роботи зумовлена її метою і дослідницькими завданнями.

Магістерське дослідження складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та літератури (232 позиції). Обсяг основного тексту становить 79 сторінок, загальний – 99.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі здійснено комплексний і всебічний аналіз матеріалів газети «Колгоспник Прикордоння», що дало можливість теоретично узагальнити і вирішити наукову проблеми, яка вперше вирішується в історичній науці. Використавши, матеріали цього періодичного видання ми дослідили про громадсько-політичне і культурно-освітнє життя Кам'янець-Подільської області у 30-х ХХ ст. Проблематика роботи лише частково досліджувалася сучасними українськими вченими. Комплексні видання із цієї теми відсутні. Використання наукової літератури, матеріалів періодичного видання, що досліджується, принципів і методів історичного пізнання забезпечило виконання поставлених нами завдань. Історіографія проблеми громадсько-політичного та культурно-освітнього життя Кам'янець-Подільської області 1930-х років, відображеного в матеріалах газети «Колгоспник прикордоння», демонструє різноманітність підходів до вивчення періоду. Значна частина дослідників зосереджується на політичному контексті та ролі преси як пропагандистського інструменту. Водночас недостатня увага приділена глибокому аналізу локальних аспектів культурно-освітнього життя регіону, що створює перспективи для подальших досліджень.

Аналізуючи українську радянську пресу 30-х рр. ХХ ст. як важливе історико-пізнавальне джерело, віднаходимо на її сторінках багато відомостей, що свідчать про злочини більшовицької влади в Україні. Радянська влада активно використовувала підневільну пресу як важливий ідеологічний і пропагандистський засіб для боротьби проти українських національних сил і селянства. Для цього використовували методи психологічного тиску і залякування, дискредитації та дезінформації, тож і саму пресу можна вважати співучасницею злочинних дій тоталітарного режиму. Українські радянські періодичні видання 30-х і наступних десятиліть ХХ ст. наочно засвідчують, що в тоталітарних умовах преса не виконувала свої основні функції, була неспроможна об'єктивно висвітлювати події, відображати плюралізм думок та

відстоювати правду, натомість стала ідеологічною зброєю партії влади у боротьбі з народом.

Початок 1930 р. ознаменував собою закінчення політики НЕПу й започаткував процеси індустріалізації й колективізації, радянська влада примусово об'єднувала селянські господарства в колгоспи. Це супроводжувалося конфіскацією землі, худоби, інвентарю а тих, хто чинив опір або потрапляв під категорію «куркулів», висилали в табори, до Сибіру або ж репресували. На Хмельниччині, тоді вона входила до складу Вінницької області, багато заможних селян було оголошено «куркулями» та депортовано. Це зруйнувало традиційну сільську спільноту. Після колективізації був голодомор 1932–1933 років, який довгий час замовчувався і був «білою плямою» в історії. Кам'янець-Подільський район як і велика частина України постраждала від штучно створеного голоду. Вимоги до хлібозаготівель були настільки високими, що селяни залишалися без зерна навіть для власного споживання, а за невиконання планів хлібозаготівлі накладали штрафи натурою, вилучали останнє майно та продукти харчування саме це і призвело до масової смертності серед селян, особливо в бідних родинах. Звичайно у дописах газети не згадувалось нічого про голод на селах, лише публікувалась статистика хлібозаготівельних планів, які були не підйомні для сільського населення. Вилучення будь – якого продовольства, м'яса, молока, сиру, зернових культур стало причиною штучного голоду, який охопив усю Україну, якщо порівнювати Поділля із іншими областями, то наш район зазнав меншого лиха. Одним із надійних джерел дослідження голоду є книги, де описані свідчення очевидців, аналіз таких публікацій, дозволяє відтворити реальну картину життя.

Через високу смертність багато сіл на Поділлі спорожніли. Деякі з них так і не змогли відновитися після трагедії. Традиційна сільська культура, яка була основою життя Поділля, зазнала значних втрат. Колективізація та репресії викорінили багато звичаїв і традицій, пов'язаних із селянським побутом. Пам'ять про Голодомор довгий час замовчувалася. Люди боялися говорити про

трагедію навіть через десятиліття, що стало наслідком радянської пропаганди і репресій.

Форсована індустріалізація за прогнозами Й. Сталіна, повинна була довести усьому світу, що соціалізм це процвітаючі теперішнє і світле майбутнє.

Політичні репресії були протягом всього цього часу розпочавшись ще до 1930 років, саме в цей час радянська влада посилила боротьбу з реальними і вигаданими «контрреволюціонерами». Що включало репресії проти української інтелігенції, а також звичайних селян і робітників. Таким чином у селах часто арештовували тих, хто висловлював невдоволення колективізацією чи політикою партії. Багатьох людей звинувачували у шкідництві або шпигунстві й засуджували до розстрілу або ув'язнення в ГУЛАГах в першу чергу репресії торкнулися й місцевої еліти, зокрема вчителів, лікарів, та інших представників інтелігенції.

Наслідками цього стали значні демографічні втрати на Хмельниччині внаслідок Голодомору та репресій були значними. Багато сіл втратило значну частину населення сильно постраждала традиційна культура і господарство регіону було ліквідовано залишки місцевої самоврядності та національної свідомості та прийшов страх, що надовго залишився в пам'яті людей.

Щодо культурної та освітньої галузі, усі зміни були запровадженні для формування нової людини, нового менталітету, опорою для якого служить Маркс, Енгельс, Ленін. Позитивними змінами варто зазначити ліквідацію неписьменності, яка дала швидкий поштовх для розширення систем шкіл по селах. Всебічний розвиток був головною метою виховання в освітніх осередках. Але, звичайно, не забували й про трудове виховання. Дітей закликали на допомогу батькам у хлібозаготівельних планах, знищенню шкідників і закінченню збиральних кампаній. Молодіжні осередки були важливими для виховання «справжньої радянської людини», тому що крихкий розум дітей піддається найлегше у вивченні ідеологій. Молодіжні вечори теж мали на меті впровадження ідеології, пісні й література включали в себе неочевидний, але

впливові елементи, прославлення спадщини Леніна або створення через оповідання «правильного» радянського персонажа або ж навпаки антигероя. Таким чином, 1930 – х роки стали остаточним періодом закріплення ідеології Радянського Союзу на теренах України.

Матеріали періодичної преси

1. 1929 чотири роки п'ятирічки 1933. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 1 січня № 1 – (136). С.1.
2. Анатоль Ма. Добитися повної перемови на фронті м'ясозаготівлі. *Колгоспник прикордоння*. 1932 р. Грудень. № 120 – (133). С. 1.
3. Анатоль Ма. Кульчицький С. Гноїям хліба – суворої кари. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 12 грудня. № 117 – (130). С. 1.
4. Анатоль Ма. Куркульським саботажникам картоплезаготівель не місце на партії. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 1 січня. № 1 – (136). С. 3.
5. Анатоль Ма. Томашівська сільрада припинила хлібозаготівлі. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 6 грудня. № 115 – (128). С. 1.
6. Безрука Катерина. Закінчити перевірку цукрових буряків. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 26 травня. № 70 – (620). С. 1.
7. Бейтельман Геня. Преміюють кращих учнів. *Колгоспник Прикордоння*. 1937 р. 22 грудня. № 168 – (718). С. 2.
8. Більше уваги підготовці до іспитів. *Колгоспник Прикордоння*. 1936. 22 травня. № 68 – (618). С. 2.
9. Блейхман Г. Готуються до зимової перерви. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 24 грудня. № 169 – (719). С. 2.
10. Ближчим днями вивершити реалізації позики «4-го вивершити». *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 1 січня. № 1 – (136). С. 2.
11. Бригада «К.-П.» Ан. Марутовський, Похалюк. Бригадир Сайко підриває трудову дисципліну. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 5 серпня. № 72 – (207). С. 1.
12. Бригада «КП» Голуб, Олійник. Перші наслідки виробничо – культурного походу. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 21 грудня № 123 – (258). С. 1.
13. Бриндак Ф. Мірон М. Куркульський агітатор в сільраді. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 12 грудня. № 117 – (130). С. 1.

14. Бронштейн. Вчителі одержують зарплату за новими ставками. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 22 квітня. № 54 – (604). С. 1.
15. Брун. Міжрайонний базар у Проскурові. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 18 квітня. № 52 – (602). С. 2.
16. Бузінська Ніна. Першу шарівку проведемо за півдня. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 6 квітня. № 46 – (596). С. 1.
17. Бутович, Лушан, Боднарівський, Чернюк, Бай. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 3 грудня. № 114 – (127). С. 2.
18. В. Тюрева. Підготуватись до оздоровчої кампанії. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 26 травня. № 70 – (620). С. 2.
19. Величко, Подфігурний. Прогульник – ворог соціалістичного будівництва. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 3 грудня. № 114 – (127). С. 2.
20. Від першої до другої п'ятирічки. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 1 січня. № 1 – (136). С. 1.
21. Войт. Треба організувати шкільну роботу. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 18 лютого. № 17 - (152). С. 4.
22. Волгін Бур'янами вкрито поле. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 26 травня. № 70 – (620). С. 1.
23. Волгін. «Самі знаємо, що робити». *Колгоспник Прикордоння*. 1936. 22 травня. № 68 – (618). С. 1.
24. Волгін. Псують буряки. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 17 травня. № 65 – (615). С. 1.
25. Вороги народу перед ленінським судом. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 24 березень. № 40 – (590). С. 2. Всесоюзна нарада дружин господарників інженерно – технічних працівників важкої промисловості. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 15 травня. № 64 – (614). С. 1.
26. Всесоюзна нарада дружин командного й начальницького складу РСЧА. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 24 грудня. № 169 – (719). С. 2.
27. Всесоюзне змагання жіночих тракторних бригад. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 20 травня. № 67 – (617). С. 2.

28. Всі на боротьбу з шкідника. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 5 травня. №59 – (609). С. 1.
29. Вчитель. Порушників шкільного режиму та дисципліни – геть з школи. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 9 січня. № 4 – (139). С. 1.
30. Готуються до першого травня. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 16 квітня. № 51 - (601). С.2.
31. Гвинтер. Жодного неписьменного та малописьменного. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 8 травня. № 61 – (611). С. 2.
32. Героїчний приклад пролетарської солідарності. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 24 травня. № 69 – (619). С. 2.
33. Голова облвиконкому Ол. Трипільський. Секретар Обкому КП(б) В. Чернявський. Про заходи по підвищенню врожайності, контракції і заготівлі конюшини в 1936 р. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 20 травня. № 67 – (617). С. 1.
34. Голова Ради Народніх Комісарів УСРР – В. Чубар. Керівний справ Ради Народніх Комісарів УСРР – ЛЕГКИЙ. Про весняний засів в одноосібних господарствах і засипку ними насіння порядком самозобов'язань. З постанови Ради Народніх Комісарів УСРР з 13 лютого 1933 року. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 18 лютого. № 17 – (152). С.3.
35. Голова Ради Народніх Комісарів УСРР – В. Чубар. Керівничий Справ Ради Народніх Комісарів УСРР – Легкий. Про весняний засів в одноосібних господарствах і засипку ними насіння порядком самозобов'язань. Х постанови Ради Народніх Комісарів УСРР з 13 лютого 1933 року. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 18 лютого. № 17 - (152). С. 3.
36. Голова РВК Гризунов. Секретар РПК Себало. Про терміни осінньої сівби 1934 р. *Колгоспник Прикордоння*. 1934 р. 14 серпня. № 97 (539)
37. Голова РНК СРСР В. Молотова (Скрябін). Секретар ЦК ВКП Й. Сталін. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 21 січня. № 8 – (143). С. 1.

38. Голова РНК УРСР – П. Любченко. Секретар ЦК КП(б)У – С. Косіор. Про хід і якість ремонту тракторів. Постанова РНК УРСР і ЦК Кп(б). *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. № 169 – (719). С. 1 – 2.
39. Готуються до фестивалю. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 24 травня. № 69 – (619). С. 1.
40. Гридасов, Самардак, Мельник. Цілковитою підготовкою зустрічаємо жнива. *Колгоспник Прикордоння*. 1933. 5 липня. № 60 – (195). С.1.
41. Д. Розчавити кубло розкрадників в Перегінському колгоспі. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 12 грудня. № 117 – (130). С. 2.
42. Д. Ш. Кожний комуніст і комсомолец мусять опанувати революційну теорію. Кооперативний партосередок не організував марксо – ленінське навчання. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 18 січня. № 7 – (142). С. 4.
43. Два дні, що вирішують перемогу. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 30 вересня. № 95 – (229). С. 1.
44. Два трактори стоять без роботи 2 дні. *Колгоспник Прикордоння*. 1934 р. 25 березня. № 32 – (293). С. 1.
45. Двухрічна школа майстрів вишивання. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 26 травня. № 70 – (620). С. 2.
46. Демонстрація щасливого народу. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 6 травня № 60 – (610). С. 1.
47. Державі потрібен хліб, а не теревені. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 27 листопад № 112 – (125). С.1.
48. Динька. Сидорчук. Місце колгоспних коштів в Держбанку. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 рік. 10 серпня. № 74 – (209). С. 2.
49. До райпатзборів вивершити річне завдання м'ясоподатку. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 24 грудень. № 124 – (259). С. 2.
50. Добре проведуть пушкінські дні. *Колгоспник Прикордоння*. 1937 р. 10 лютого. № 17 – (739). С.1.
51. Дозволено безборонно продавати худобу та м'ясо. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 1 січня. № 1 – (136). С. 4.

52. Допоможемо батькам в боротьбі з шкідниками. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 6 травня № 60 – (610). С. 2.
53. Дябел. Організувати військове навчання. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 30 травня. № 72 – (622). С. 2
54. Ейделман М. Колгоспниці не знають своїх ланок. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 12 квітня. № 49 – (599). С. 1.
55. Жміль. Що криється за теревеням про неврожай. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 27 листопада. № 112 – (125). С. 1.
56. З зали судового засідання. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 18 листопада. № 109 – (122). С. 4.
57. З лозунгів УК ВКП(б) до 1 травня 1936 р. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 26 квітня. № 56 – (606). С. 1-2.
58. За прикладом Буринських Колгоспників. Готуватись до весняної сівби. Цифри і факти ілюструють про підготовку. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 24 січня № 9 – (144). С.1.
59. Заст. Голови Ради народніх комісарів УСРР О. Сербиченко. Т. В. О. керівничого справ Радин народніх комісарів УСРР А. Блеєр. Про хиби в організації та боротьби з утратами врожаю зернох. Постанова Ради Народніх Комісарів УСРР. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 21 листопада № 110 – (123). С.1.
60. Заст. Редактора Ф. Важельський. Перепис населення всенародна справа *Колгоспник Прикордоння*. 1937 р. 15 грудня. № 165 – (715). С. 2.
61. Захарчук. Колгоспник Іванець Стах одержує 2234 клг. Хліба. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 20 листопада. № 108 – (121) . С. 2.
62. Заходи фрампільської первинної комсомольської організації по реалізації ухвал Х з'їзду ВЛКСМ. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 15 травня. № 64 – (614). С.2.
63. Збільшення вартості трудодня залежить від самих колгоспників. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 18 грудня. № 119 – (132). С. 2.

64. Золотарьов. Розвінчати «хуліганську романтику». *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 22 квітня. № 54 – (604). С. 2.
65. Й. Коєн. Бездіяльний Цапін. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 рік. 12 травня. № 63-(613). С. 2.
66. К. Негайно розрахуватись з колгоспом за здану продукцію. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 18 січня. № 7 – (142). С. 4.
67. К.Д. Прорив – наслідком бездіяльності. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 3 січня. № 2 – (137). С. 1.
68. Кінофестиваль колгоспної молоді. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 5 травня. №59 – (609). С. 2.
69. Клюнов. Буйоловецький, Татаринецький і Скаржинецький. Млини мелють зерно за мірчук, а за спасибі. Карати розбазарювачів мурчука без милости. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 6 січня. № 3 – (138). С. 1.
70. Ковальський. Жодного граму насіння на поталу мишам. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 9 січня. № 4 – (139). С. 1.
71. Ковальчук. Виконати фінплан по всім галузям. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 рік. 12 травня. № 63-(613). С. 2.
72. Ковальчук. Високоякісно провети облік. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 15 травня. № 64 – (614). С. 1.
73. Ковальчук. Район продовжує відставати. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 6 грудня. № 161 – (711). С. 2.
74. Ковальчук. Рапортувати з'їздові виконанням плану мобкоштів. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 14 листопада. № 151 – (701). С. 2.
75. Коєн, Мазур. Викорінити всі хиби в готуванні до сівби. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 12 січня. № 5 – (140). С. 1.
76. Козловський. Покінчити з бездіяльністю в молоко заготівлі. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 18 листопада. № 109 – (122). С.4.
77. Колісник З., Сірман, Тюх, Колісник І. Віддай мандат. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 27 листопада. № 112 – (125). С.2.

78. Комаров. Осторонь культурно – виробничого походу. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 24 грудня № 124 – (259). С. 1.
79. Комарук. 65 місце в області – ганьба для району. *Колгоспник прикордоння*. 1933 р. 8 серпня. № 73 – (208). С. 1.
80. Комуніст. Рішуче посилити темпи готування до нового навчального року. Зривників шкільного будівництва карати. *Колгоспник Прикордоння*. 1934 р. 25 березня. № 32 – (293). С. 2.
81. Конкурс на виконання плану м'ясоздачі. *Колгоспник Прикордоння*. 1934 р. 17 лютого. № 22 (464). С.2.
82. Кордонець. Реалізувати постанову уряду про одноразовий податок. *Колгоспник Прикордоння* 1932 р. 6 грудня. № 115 – (128). С. 4.
83. Куткова комісія. Лабань Катерина приховувала свій хліб. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. № 107 – (120). С. 2.
84. Лискун. Запровадження сівозміни – шлях до підвищення врожайності. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 30 січня. № 11 – (146). С. 1.
85. М – ке. Скерувати всю виробничу активність на успішне проведення ремонту тракторів. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 21 січня № 8 – (143). С. 1.
86. М – о. Сказинецька, Голохвастівська і Ярмолинецька сільради по – більшовицькому розгорнули боротьбу за дотермінове виконання фінплан IV кварталу. Протягом листопада повністю виконати фінплан IV кварталу. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. Листопад. № 107 – (120). С. 1.
87. М. Мищінський. Заслуговує уваги суду. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. Листопад. № 107 – (120). С. 1.
88. М. Р. Винних у псуванні суперфосфату покарано. *Колгоспник Прикордоння*. 1934 р. 26 лютого. № 22 – (283). С. 1.
89. М'ясніков. До суду Антоновецьких шкідників. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 21 січня. № 8 – (143). С. 1.
90. Мазур. Приймак грот пшеницю. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 6 грудня. № 115 – (128). С. 1.

91. Макмисішин В. Гройсман М. Готують всі. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 рік. 28 квітня № 57 – (607). С. 1.
92. Марутовський, Скромінський. Тут правильно організовано працю. *Колгоспник Прикордоння* 1933 р. 12 січня. № 5 – (140). С. 2.
93. Матус. Вчинок, що не гідний чесного колгоспника. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 12 грудня. № 117 – (130). С. 1.
94. Матус. Підфігурний нехтує роботу по хлібозаготівлі. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 6 грудня. № 115 – (128). С. 1.
95. Мироненко. 126 цнт. натурпозики негайно повернути державі. *Колгоспник Прикордоння* 1933 р. 12 січня. № 5 – (140). С. 2.
96. Мироненко. Розтрошити куркульський саботаж у мобілізації коштів. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 рік. 10 серпня. № 74 – (209). С. 2.
97. Мишчінський Тимченко. Скаржинецький партосередок не бореться за засипку насіння одноосібниками. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. Лютий. № 13 – (148). С. 1.
98. Міжнародний жіночий комуністичний день – революційне свято всіх трудящих. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 8 березня. № 23 – (158). С. 1.
99. Михайлюк. Вечірню школу відвідують 25 чоловік. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 20 травня. № 67 – (617). С. 2.
100. Мішчинський. Горецький переховує куркульський хліб. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 3 грудня. № 114 – (127)
101. МТС – на передові позиції готування до весняної сівби. *Колгоспник прикордоння*. 1933 р. 1 січня. №1 – (136). С. 1.
102. Найсуворіші репресії вжити до злісних конктрактиків. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 18 листопада. № 109 – (122). С.1.
103. Нарада стахановців тваринництва. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 24 травня. № 69 – (619). С. 1.
104. Наральський. Бриндак та Рудь спекулюють хлібом. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 1 січня. № 1 – (136). С. 3.

105. Народний Комісар Фінансів Союзу РСР – Г. Гринько. Умови і правила випуску державної внутрішньої позики другої п'ятирічки (випуск четвертого року) і конверсії раніше випущених внутрішніх державних позик. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 3 липня. № 89-(639). С. 1 – 2.
106. Негайно розрахуватись з колгоспом за здану продукцію. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 18 січня. № 7 – (142). С. 4.
107. Нечепоренко. Рішуче і негайно повернутись лицем до готування до сівби. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 18 січня. № 7 – (142). С. 4.
108. ОблавготЗерно. До всіх поставників зерна державі. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 5 серпня. № 72 – (207). С. 1.
109. Одноосібник. Ні одного кілограма м'яса не заготовлено. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 30 січня. № 11 – (146). С. 1.
110. Озброїти наукою Маркса – Леніна – Сталіна кожного комуніста, комсомольця колгоспника активіста. Партнавчання поєднано з боротьбою за здійсненн всіх завдань партії. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. Грудень. № 120 – (133).
111. Олішевич Катерина. Вже провели бенкетування. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 10 травня. № 62 – (612). С. 1.
112. Організувати насінньові фонди, правильно розподілити колгоспні прибутки. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 18 грудня. № 119 – (132). С. 2.
113. Основні завдання ленінської національної політики на Україні. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 26 грудня № 125 – (260). С. 1.
114. П. Вінокуров. Основний закон СРСР. *Колгоспник Прикордоння*. 1937 р. 22 грудня. № 168 – (718). С. 1.
115. П'ясецька Зофія. Енергійніше почали підготовку. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 24 грудня. № 169 – (719). С. 2.
116. Палка подяка товаришеві Сталіну. *Колгоспник Прикордоння*. 1937 р. 13 грудня. № 154 – (714). С. 1.

117. Перевибори споживчої кооперації відзначити дотерміновим виконанням й перевиконанням квартального плану мобілізації коштів. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 20 листопада. № 108 – (121). С.1.
118. Перець. Боротись за дисципліну, за якість навчання в школі. Опанувати методику роботи. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 18 лютого. № 17 - (152). С. 4.
119. Петров, Нечипоренко. Темпи ремонту тракторів абсолютно незадовільні. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 15 січня. № 6 – (141). С. 4.
120. Пильну увагу господарському обліку в колгоспах. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 21 січня. № 8 – (143). С. 1.
121. Під прапором Леніновим. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 21 січня. № 8 – (143). С. 1.
122. Підсумки першої п'ятирічки. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 15 січня. № 6 – (141). С 1 - 4.
123. Підсумки першої п'ятирічки і народньо – господарський плян 1933 року, першого року другої п'ятирічки. З резолюції об'єднаного пленуму ЦК і ЦКК ВКП(б) на доповіді т. Сталіна, Молотова і Куйбишева, ухвалена 10 січня 1933 року. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 18 січня. № 7 – (142). С. 1 – 3.
124. Пілат. 2500 цнт. Буряків в полі. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 6 грудня. № 161 – (711). С. 1.
125. По – більшовицькому виконаймо відповідальне завдання – плян заготівлі картоплі. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 18 грудня. № 119 – (132). С. 1.
126. Подарунки патронованим дітям. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 20 квітня. № 53 – (603). С.2.
127. Положення про політвідділи радгоспів. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 18 січня. № 7 – (142). С. 3.
128. Пост «К – П». Для радянського вчителя це не личить. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 24 грудня № 124 – (259). С.2.

129. Постанова бюро Ярмолинецького РПК від 4 – го січня 1933 року. Про партійну і організаційно – масову роботу в зв'язку з ремонтом тракторів до весни 1933 року. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 року. 6 січня. № 3 – (138). С. 1.
130. Похалюк. Комсорг вивчає народні танці. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 24 травня. № 69 – (619). С. 2.
131. Премія за молокопоставки. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 26 травня. № 70 – (620). С. 2.
132. Пресу – на боротьбу за успішне проведення весняної сівби. *Колгоспник Прикордоння*. 1934 р. 25 березня № 32 – (293). С.2.
133. Приборкати шкідників з Лехнівського колгоспу. «Трійка». *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 3 січня. № 2 – (137). С. 1.
134. Причепурюють школу. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 28 квітня. № 57 – (607). С. 2.
135. Про акти ігнорування тисячниці Босняцького колгоспу Безрукої Катерини. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 рік. 10 травня. № 62 – (612). С. 1.
136. Про боротьбу з шкідниками цукрових буряків. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 8 травня. № 61 – (611). С. 1.
137. Про заборону абортів, збільшення матеріальної допомоги породильницям, встановлення державної допомоги багатосімейним, розширення сітки родильних будинків, дитячих ясел і дитячих садків, посилення кримінальної кари на неплатіж аліментів і про деякі зміни в законодавстві про розлучення. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 2 липня. № 88 – (638). С.1.
138. Про заборону абортів, збільшення матеріальної допомоги породильницям, встановлення державної допомоги багатосімейним, розширення сітки родильних будинків, дитячих ясел і дитячих садків, посилення кримінальної кари на неплатіж аліментів і про деякі зміни в

- законодавстві про розлучення. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 2 липня. № 88 – (638). С.2.
139. Про заготівлі масла, молока і сиру. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 1 січня. № 1 – (136). С. 4.
140. Про занесення на чорну дошку сіл, які злісно саботують хлібозаготівлі. З постанови РНК і ЦК КП(б). *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 12 грудня. № 117 – (130). С. 1.
141. Про збиральну кампанію 1936 р. Резолюція пленуму ЦК КП(б)У, ухвалена на засіданні 23 травня 1933 року. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 28 травня. № 71 – (621). С .1.
142. Про зміну строків у проведенні іспитів у школах. *Колгоспник Прикордоння*. 1936. 22 травня. № 68 – (618). С. 2.
143. Про конкурс на кращу бригаду, колгосп та сільраду. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 4 червня. № 52 – (187). С. 2.
144. Про матеріально – технічну базу і організацію приймання на заготпунктах. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 30 травня. № 72 – (622). С. 1.
145. Про норми м'ясозаготівель. *Колгоспник Прикордоння*. 12 – го грудня 1932 року № 117 – (130). С.2.
146. Про обласний з'їзд колгоспників і трактористів. Постанова Облкому КП(б) від 13 лютого 1934 року. *Колгоспник Прикордоння*. 1934 р. 20 лютого. № 23 (455). С. 1.
147. Про одне обурення голови лисівської сільради. *Колгоспник Прикордоння*. 1936. 22 травня. № 68 – (618). С. 2.
148. Про організацію хлібозаготу 1936 року. Організація хлібоздачі. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 30 травня. № 72 – (622). С. 1.
149. Про перебіг готування до сівби. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 рік. 9 січня. № 4 – (139).
150. Про перебіг складання виробничо – фінансових плянів по колгоспах і бригадах та опрацювання робітних плянів щодо засіву.

- Постанова Обкому КП(б) від 27 січня 1933 року. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. Лютий. № 13 – (148). С. 1.
151. Про персональні звання для вчителів початкових і середніх шкіл. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 16 квітня. № 51 – (601). С.1.
 152. Про підвищення заробітної плати вчителям і іншим шкільним працівникам. Постанова Ради Народних Комісарів Союзу РСР і Центрального Комітету ВКп(б). *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 14 квітня. № 50 – (600). С.1.
 153. Про ремонт тракторів до весняної засівної кампанії. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. Лютий. № 13 – (148). С. 2.
 154. Про хід виконання пляну хлібозаготівель по с. Б.-Писарівці. *Колгоспник Прикордоння*. Листопад. 1932 р № 110 – (123). С. 1.
 155. Про хлібоздачу. Постанова обкому КП(б)У від 5 жовтня 33 р. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 10 жовтня. № 98 – (233). С. 1.
 156. Про ясельну справу (з постанови Ради Народніх Комісарів). *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 18 листопада. № 109 – (122). С. 3.
 157. Пролетарі всіх країн світу. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 1 травня. №58 – (608). С. 1.
 158. Промова тов. Калініна. *Колгоспник Прикордоння*. 1934 р. 20 лютого. № 23 (455). С. 1.
 159. Проти розмагнечености, за повне виконання пляну хлібозаготівлі кожною сільрадою і контрактанто. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 24 грудня. № 121- (134). С. 1.
 160. Пушкін і батьківщина. *Колгоспник Прикордоння*. 1937 р. 10 лютого. № 17 – (739). С. 1.
 161. Р. Відставання одноосібного сектору – неприпустиме. (На кущовій парт нараді). *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 18 березня № 26 – (161). С. 4.
 162. Радіонов. Районний кінофестиваль. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 24 квітня. № 55 – (605). С. 2.

163. Радянська Україна створила українську соціалістичну культуру. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 21 грудня № 123 – (258). С. 2.
164. РАТАУ. Під прапором сталінської Конституції. *Колгоспник Прикордоння*. 1937 р. 11 грудня. № 613 – (713). С. 2
165. РАТАУ. Радянську молодь - на літак! *Колгоспник Прикордоння*. 1937 р. 13 грудня. № 154 – (714). С. 1.
166. Резнікова. Дитяслам – зразкову чистоту і порядок. Більше уваги дит'яслам. *Колгоспник Прикордоння*. 2 липня 1933 рік. № 59 – (194). С.3.
167. Роман Шолохова «Піднята целіна». *Колгоспник Прикордоння*. 1934 р. 25 березня. № 32 – (293). С. 4.
168. Роман. По – ударному готуймось до дня РСЧА. *Колгоспник Прикордоння*. 17 лютого 1934 року. № 22 (464). С. 1.
169. С. Зліквідувати всі хлібні «хвости». *Колгоспник Прикордоння*. 1932. Грудень. № 122 – (135). С. 1.
170. С. Остряков. Комсомол – організатор виховання радянської молоді. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 10 травня. № 62 – (612). С.2.
171. С. Пильно охороняти врожай. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 10 липня. № 65 – (200). С. 2.
172. Садецький. Далі терпіти прогульників в своїх лавах не можемо і не хочемо. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 3 грудня. № 114 – (127). С. 2.
173. Сайко. Про держстрахування на 1934 рік. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 рік. 10 серпня. № 74 – (209). С. 2.
174. Свиня – найвигідніша тварина в сільському господарстві. *Колгоспник Прикордоння* 1933 р. 12 січня. № 5 – (140). С. 2.
175. Секретар Китаєв. Постанова президії Ярмолинецької Рай – КК РСІ від 18-го серпня 1922 року. Про підготування до нового навчального року. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 24 серпня. № 80- (125). С. 2.
176. Секретар обкому КП(б)У В. Чернявський. Про підготовку до бурякової кампанії в 1937 р. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 18 грудня. № 166 – (716). С. 2.

177. Секретар обкому КП(б)У В. Чернявський. Голова Облвиконкому Ол. Триліський. Про хід боротьби з шкідниками. Постанова Обкому КП(б) та облвиконкому від 11 травня 1936 р. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 18 травня. № 66 – (616). С. 1.
178. Секретар окружному КП(б)У – Воробйов. Голова окружному – Яцевський. Про чергові роботи по обробці цукробуряка. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 24 травня. № 69 – (619). С. 1.
179. Секретар прокурівського окружному КП(б) Воробйов. Про скликання окружного зльоту передовиків по цукровому буряку. Голова прокурівського окрвиконкому Яцевський. Постанова Бюро прокурівського окрвиконкому від 19 травня на 1936 року. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 22 травня. № 68 – (618). С. 1.
180. Секретар Прокурівського окружному КП(б)У – Воробйов. Про стан обробітку і підживлення цукрових буряків в окрузі. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 28 квітня. № 57 – (607). С. 1.
181. Сергеев. Високий врожай цукрових буряків – крок до заможного життя. Не залишити жодного необробленого та цукробуряків. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 5 серпня. № 72 – (207). С. 1.
182. Сказинська, Голохвастівська і Ярмолинецька сільради по – більшовицькому розгорнути боротьбу за дотермінове виконання фінплану IV кварталу. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 25 листопада. №107 – (120). С. 1.
183. Слобеденюк. Причепурюють село. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 20 квітень. № 53 – (603). С. 2.
184. Співатимуть нові пісні. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 24 травня. № 69 – (619). С. 2.
185. Сталіна. Готувались з осені. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 26 березня. № 41 – (591). С. 1.
186. Сталінська Конституція – підсумок боротьби за соціалізм. *Колгоспник Прикордоння*. 1937 р. 18 грудня. № 167 – (716). С. 1.

187. Стельмашенко. Причини прориву. *Колгоспник Прикордоння*. 1934 р. 25 березня. № 32 – (293). С. 2.
188. Стопняк. Піклуються за дітей. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 17 травня. № 65 – (615). С. 2.
189. Тарасовський. Куркульських саботажників заготівель хліба, картоплі й м'яса засуджено. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 18 грудня. № 119 – (132). С. 1.
190. Трудящі району передплатили нову позику на 552 тис. крб. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 рік. 8 липня. № 91 – (641). С. 1.
191. У. Коваленко. За витримане комуністичне виховання. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 30 січня. № 11 – (146). С. 2.
192. Фестиваль української пісні, музики і танців. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 24 травня. № 69 – (619). С. 2.
193. Фурман. Не допомагають ланковій. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 24 грудня. № 169 – (719). С. 2.
194. Хоменко. Голова комісії сприяння хлібозаготівлі – спекулянт. *Колгоспник Прикордоння* 1933 р. 12 січня. № 5 – (140). С. 1.
195. ЦК ВКП(б). Про хід обміну партійних документів. Постанова Центрального Комітету ВКП(б). *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 26 травня. № 70 – (620). С. 1.
196. Час вже вивершити хлібозаготівлі. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 15 листопада. № 107 – (120). С. 2.
197. Чемерис, Христенко. Ширше організувати позапланові хлібозаготівлі. *Колгоспник Прикордоння* 1933 р. 12 січня. № 5 – (140). С. 1.
198. Чистка партії. Резолюція об'єднаного пленуму ЦК і ЦКК ухвалена 12 січня 1933 року. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 18 січня. № 7 – (142). С. 3.
199. Чому громадська власність священна і недоторкана. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 12 грудня. № 177-(130). С. 2.

200. Ш. В. Забезпечити колгоспи насінням конюшини. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 18 січня. № 7 – (142). С. 4.
201. Шельвашенко, Марутовський А., Смирний В. «Погана» молотарка. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 18 грудня. № 119 – (132). С. 1.
202. Шкляр. Забезпечити 6 – місячні курси У.Ч.Х.. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 3 грудня. № 114 – (127). С. 2.
203. Шклярук. Неоднакова робота. *Колгоспник Прикордоння*. 1936 р. 24 травня. № 69 – (619). С. 1.
204. Щодо збирання цукробуряків. *Колгоспник Прикордоння*. 1933 р. 2 липня. № 59 – (194). С. 1.
205. Юркор. Хоптяр перед пролетарським судом. *Колгоспник Прикордоння*. 1932 р. 3 грудня. № 114 – (127). С. 2. Юркоф. Наслідки ударної роботи у розповсюджені преси .Колгоспник Прикордоння. 932 р. 3 грудня. № 114 – (127). С. 2.

Монографії, книги, статті

206. Білас І. Репресивно-каральна система в Україні (1917–1953): суспільно-політичний та історико-правовий аналіз. Книга 2. Київ : Либідь–Військо України, 1994. 686 с.
207. Білокінь С. Масовий терор як засіб державного управління в СРСР. 1917-1941 рр.: джерелознавче дослідження. Київ: Пенмен, 2017. 768 с.
208. Бондар А. Д. Розвиток суспільного виховання в Українській РСР (1917–1967) Київ : Київський університет, 1968. - 226 с.
209. Бондар А.Д. З історії розвитку народної освіти на Україні за роки Радянської влади. Український історичний журнал , 1967. № 11. С. 23–33.
210. Борисов В.Л. Становлення та розвиток загальноосвітньої школи в Україні 1920– 1933 рр.: дис. Канд. іст. наук: 07.00.01. Дніпропетровськ, 2003. 190 с.
211. Бухало С. Освіта на Радянській Україні. Київ : Українське державне видавництво, 1945. 15 с.

212. Вавринчук М.П., Маркова С.В. Голодомор 1932 – 1933 років на Хмельниччині: причини і наслідки. Хмельницький, 2008 р. С. 218.
213. Вакальчук О., Дубровіна Л. Багатотиражні газети 1920–1930-х рр.: до питання методики історико-джерелознавчого дослідження. *Український історичний журнал*. 2022 р. №1. С. 171 – 178.
214. Вакульчук О. А. Становлення і розвиток багатотиражних газет України (1920 – початок 1930 –х років). *Sciences of Europe*. 2021 р. № 70. С. 18-24.
215. Вовк О. Історіографія соціокультурних процесів в українському селі в умовах радянзації у 20-х – на початку 30-х років ХХ. Київ: Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2007. С. 36– 39.
216. Гриценко М.С. Нариси з історії школи в Українській РСР (1917– 1965). Київ : Радянська школа, 1966. 260 с.
217. Грищенко М.М. Сорок років розвитку радянської школи в Українській РСР. Київ : Радянська школа, 1957. С. 5–135.
218. Єфіменко Г.Г. Національно-культурна політика ВКП(б) щодо Радянської України (1932-1938). – Київ : Інститут історії України, 2001. 304 с.
219. Історія Української РСР: У 8 т., 10 кн. Т. 6: Українська РСР у період побудови і зміцнення соціалістичного суспільства (1921–1941) / АН УРСР. Ін-т історії; Голов. редкол.: Ю. Ю. Кондуфор (голов. ред.) та ін.; Редкол. тому: П. П. Гудзенко (відп. ред.) та ін. – Київ: Наук. думка, 1977. 544 с.
220. Костюк Г. О. Сталінізм в Україні (Генеза і наслідки): Дослідження і спостереження сучасника. Київ: Смолоскип, 1995. С.509
221. Культурне будівництво в Українській РСР. Важливіші рішення Комуністичної партії і Радянського уряду. 1917-1959: Збірник документів. В 2 т. Т.1. 1917 - червень 1941 рр. Київ, 1959. 880 с.

222. Кульчицький С. В. Україна між двома війнами (1921-1939 рр.). Київ: Альтернативи, 1999. 336 с.
223. Л. Б. Коваленко, В. А. Маняк «33 – й: Голод: Народна Книга – Меморіал». Київ : Радянський письменник. 1991. 584 с.
224. Морозов А.Г. Відбудова сільського господарства / Історія українського селянства. Нариси : У 2 т. – Київ, 2006.
225. Національні відносини в Україні у ХХ ст.: Збірник документів і матеріалів / Упоряд. М.І. Панчук та ін. – К., 1994. 631 с.
226. Подкур Р. Політвідділи МТС як інструмент державного терору під час Голодомору (на прикладі Вінницької області). З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. 2020. № 2 (54). С. 5
227. Преса Української РСР. 1918 – 1975. Науково – статистичний довідник. Харків: Редакційно – видавничий відділ Книжкової палати УРСР імені І. Федорова, 1976 р. С. 222.
228. Самандас Н.В. Становлення і розвиток системи державних органів управління освітою в Україні (1917–1941 рр.): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з державного управління : спец. 25.00.01 «Теорія та історія державного управління» / Київ, 2001. 20 с.
229. Слинько І.І. Соціалістична перебудова і технічна реконструкція сільського господарства України (1927-1932 рр.) Київ : Український історичний журнал, 1961. 121 с.
230. Т. В. Грушева, А. Р. Рябчевська, А. С. Сєденкова Соціальний статус жінки в Радянській Україні у 20-30-ті рр. ХХ ст. Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. - 2017. Вип. 47. С. 119-123.
231. Тітова Н. В. Репресії на Поділлі 1930-х років: українська та польська «лінії» / Історія України. Маловідомі імена, події, факти (Збірник статей). Вип.34. 2007. С. 79-115.

232. Газета береже пам'ять поколінь: веб – сайт. URL: <https://vpered-yar.com.ua/novyny/gazeta-berezhe-pamyat-pokolin/> (дата звернення: 24.09.2024 р.)